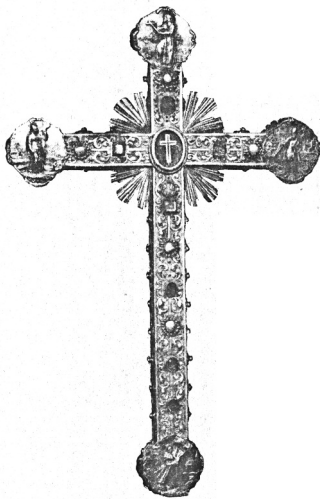

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE – FICHE NR 236

Op 28 december 1901 stelde E. Coppieters Stochove in de rubriek “Goudsmederij - St-Michielskerk, schatten - XVIIe eeuw (1617)” in het Frans een fiche op over

Zilveren Kruisbeelden van de Broederschap van het Heilig Kruis

Sprekend over twee kruisbeelden die in het bezit waren van de Broederschap van het Heilig Kruis scheidte Kervyn in de "Eglises de Gand" vol. II p. 114 verwarring.

De waarheid is de volgende: de Broederschap bestelde in 1617 twee kruisbeelden bestemd om de stukken van het echte kruis, waarvan zij in het bezit gekomen was, te bevatten.

Een van deze relikwieënhouders (want het waren in werkelijkheid relikwieënhouders) werd toevertrouwd aan Jacob Schoofs, goudsmid in Antwerpen en wordt vermeld in de rekeningen 1618-1619 en maakt heden geen deel meer uit van de schatten van de kerk.

De andere werd betaald met een gift van 50 pond, ontvangen van Michel Van Heurne, vóór zijn intrede in de religie.

Ziehier in welke termen de *Liber Sodalitatis Ste Crucis* verslag uitbrengt van deze gift en van de resolutie die er het gevolg van was:

“den 17n Aug. 1617 is by diversche heeren van de sodaliteyt van het h. Cruce gheresolveert dat men mette somme van 50 ponden grooten vlaems by den eerw.heer Pater Michael Angelus Gandensis Capucinus f d^m Christophori Van Heurne voor zyn professie ghegheven zal ghemaect worden een zilveren vergulden Cruce, omme de reliquien van het h. Cruce daerinne te rusten daertoe ghefigurerert zullen worden op een zyde de h. Cruysvindinghe

ende op d'andere zyde de h. Cruysverheffyngh. Boven een Sanctus Franciscus, onder Sanctus Bernardus metgaders in den voet gheschreven eenighe bequaeme sententien uute h. Schrifture ten h. Cruce dienende ...”

De bovenste tekening toont ons onmiddellijk dat het gaat over het voorwerp uit de *Liber Sodalitatis*. Het volledig kruis, zonder het voetstuk, heeft een hoogte van 610 millimeter en een breedte ter hoogte van de armen van 400 millimeter.

Het is van geciseleerd zilver en versierd met edelstenen. In het midden bemerken wij de relikwie van het ècht kruis en aan de uiteinden zilveren platen die opeenvolgend voorstellen, de bovenste Sint Franciscus met de inscriptie S. FRANCISCVS PLANTAVIT, de linkse sinte Hélène aan de voeten van dewelke men kan lezen: S. HELENA INVENIT deze rechts: Sint-Héraclée met de vermelding S. HERACLIVS EXALTAVIT, deze onderaan: Sint-Bernard met de zin: S. BERNARDVS AMAVIT.

Wanneer men het kruisbeeld omdraait bemerkt men vijf platen tegenover deze die wij komen te beschrijven. Deze in het midden stelt het *Agnus Dei* voor, de anderen zijn allegorische figuren uit teksten van het Heilig Schrift. Als uitvoering zijn zij inferieur aan de eerste en schijnen afkomstig te zijn van de hand van een andere kunstenaar.

De voet, waarvan sprake in de *Liber Sodalitatis*, bestaat niet meer, hij werd vervangen door een moderne voet zonder de minste kunstwaarde.

Cf. Kervyn de Volkaersbeke, *les Eglises de Gand*, t.II.p.114